

Egyetlen¹

Regina majd minden délután lement a strandra, és nemcsak a városi strandra, hanem a környék ismert helyeire. Tengerpartokra, melyekről olvasott vagy hallott, s ahová ritkán vetődött külföldi turista. Egy-két euróért jegyet váltott, és naponta más településen szállt le a vonatról. Mindig csak lefelé, gondolta magában, és a strandtáskával a vállán baktatott a szűk zezzugos utcácskákon a víz irányába. Sokcsillagos szállodák, a tenger felé forduló apartmanházak, háromosztatú villák, újkori bungalók váltották egymást. A távolabbi, eldugott utcákban bújtak meg azok a kopott házak, ahol a helyiek laktak, és összeszűkült szemmel figyelték a nyaranta oda érkező idegeneket. Bolyongásai közepette Regina olykor betévedt egy-egy ilyen helyre, figyelte a járdaszélen hagyott székeket, asztalokat, a kifeszített köteleken száradó ruhát. Be se fér egy furgon, mosolygott magában, el kell pakolni az utcáról, mert ezek még az úttesten is laknak. Idős asszony nézett rá egy alacsony erkélyről. *Buongiorno!* Mit kószál itt ez a buta lány, eltévedt biztosan, forgatja a fejét jobbra-balra, bámulja az otthonainkat, tán a repedéseket nézi a falakon? Nem bevándorló, az biztos, nyaraló inkább, annak meg milyen magányos. *Buongiorno*, mit keres itt ez az öreg nő a hőségben, a frászt hozza rám, akár egy szellem. Miért nem bújik el a vakon megülő épületek belsejében, a csukott spaletták mögé? Mit figyel a kihalt utcán?

Akárcsak a Balatonnál, ahogy körbe fut a sín pár, úgy szegélyezi az olasz csizmát is a vasút, csak itt pont fordítva, a víz van kívül és a szárazföld belül.

Farkassal majdnem három évig voltak együtt, vagyis az egyetlen nagy részében. Senki se gondolta, hogy ebből nem lesz házasság, bizonyos napokon még Regina maga sem. Egymáshoz igazították a programjaikat, együtt tanultak, együtt ettek-ittak, éltek. Farkas szeretettette meg vele a Balatont, volt ott egy nyaralójuk az északi parton. Ezekon a nyarakon Regina már nem rohant minden hétvégén haza Budapestről, új vizek felé vette az útját. Küszködött

MEGYERI EDIT TÜNDE (1972, Nagyszőlős) író, pedagógus. Jelenleg a Rábaközben él. A *Bárka*, az *Együtt* és a *Magyar Napló* folyóiratokban jelentek meg szépirodalmi írásai.

1 Részlet A *tenger* című készülő regényből.

a lelkiismeretfurdalással, árulónak érezte magát, aki egyszerre csalja meg a folyót és az apját, holott az apja csak örült Regina boldogságának, a folyó meg nem számolta a csalfa szeretőket.

Augusztus volt, nézték a tűzijátékot a parton, nagy társaság verődött össze, Farkas ölelte a lányt. Regina rosszkedvű volt, feszült, nyomasztotta a délutáni felfedezés. A bikinijét kereste, de nem találta sehol, feltúrta a szoba minden zugát, hasztalan. Végül a fiú ruhái között egészen mást talált, mint ami után kutatott. Eldugva, a szekrény mélyén lapult az ékszeres doboz, benne egy gyűrű. Elsápadt, csak nézte a különös fényű követ, opál. Eszébe jutottak saját mondatai:

- Ez a tó varázslatosan változtatja a színét, akár csak az opál kő.

Most pedig ott volt a tenyerében a gyűrű, nehezen félreérthető ékszer gyanánt. Egyszerre a rémület dühé változott benne, kirohant a szobából, Farkast szölongatta, kiabált, szerette volna megmarkolni a haját és berángatni a házba, számon kérni, hogy hogy képzelte, mi a fene ütött bele, hogy akarhatta őt ilyen helyzetbe hozni, és különben is, majd akkor kérje meg a kezét, amikor ő jónak látja. De a fiú nem volt sehol, elszelelt, mint aki érzi a nagy vihar közeledtét. Mire jókedvűen haza ért, Regina irtózatos haragjában csak feküdt az ágyon, mint a feszület, és bámulta a plafont. Farkas azonnal észrevette a változást:

- Történt valami?

Regina kérdése vád volt és támadás:

- Mi az a gyűrű a szekrényben?

A férfi megsemmisülve állt, szemét az ablakon át a tóra szegezte.

- Ez a gyűrű pont az, aminek szeretnéd. Semmi több.

- Akkor jó - csattant a lány hangja.

- Vegyük úgy, hogy ajándék...

- Én erre még nem vagyok kész.

- Értem. Nincs min aggódnod, karácsonyra megkapod.

Később mégis megbékéltek, estére egészen megszélidült Reginában a harag, szinte restellte, hogy ennyire nem tudott uralkodni magán. Aztán meg felidézte a rémületet, ami úrrá lett rajta a gyűrű láttán. Nem, ezt nem akarja, biztos, hogy erre nem lenne képes még. Esze ágában sincs elköteleződni, jó neki így, ahogy most van.

Nem volt kivel erről beszélnie. Az apját sose avatta bele a szerelmi ügyeibe, sőt, semmiféle ügyekbe, ami az érzelmi életét illeti. Az apját óvta.

Este, mire a tulsó parton fellótték a tűzijátékot, már úgy tettek, mintha nem is történt volna semmi, mintha nem most rengett volna meg a föld alattuk. Ujjongtak a fényeknek, üvegből itták a sört, és semmiségekről fecsegték a barátokkal. Mindketten tudták, hogy mondani kellene valamit a másiknak, beszélni, de mégsem tették.

Nem akarok férjhez menni, nem akarok menyasszony lenni, nem akarom befejezni az életemet. Nem tudom elképzelni, hogy te vagy az az egyetlen, akiről álmodnom kellett volna.

Regina csak arra vágyott, hogy haza mehessen, haza a faluba, a csendbe, ki a templomtérré. Hirtelen minden idegen lett: a fények, az ünneplő tömeg, a drága autók a parkolóban, még a tó is ismeretlenül feketéllett, elnyelte a csillogokat.

Olyan vagyok, mint apám, gondolta most is. Nem tudtam időben elköteleződni, aztán meg már késő volt. Jánosra gondolt, hogy milyen lehetett vénéfiúnak maradni egy faluban, ahol a nagypapa volt a tekintély. Mi volt az oka, hogy nem talált egy magához való rendes lányt, akivel leélhette volna az életét? Lehetett volna akár a könyvtáros Gizella vagy bárki más a környékről. Miért kellett pont az ő anyjába belehabarodnia olyan reménytelenül, hogy bolondot csinált magából?

- Nem szerettem senki mást életemben. Ennyi az egész. És nem bánom most sem, csak az bánt, hogy neked fájdalmat okozott, mert elhagyott.

Ez volt a legtöbb, amit az apja az anyjáról és az egész elképesztő históriáról mondani tudott. Még csak haragudni se volt hajlandó a nőre, aki kísértelt az életéből, és nem hagyott mást hátra, mint néhány sort, egy macskát és egy leánygyereket. Azóta már Regina is tudta, hogy a szerelem nélkülöz minden észszerűséget, ópium, ami fogva tartja az elmét. És ha már nincs az az egy ember, akit a fejünkbe összeraktunk pótolhatatlannak, akkor más nem kell, még ha az a más ezerszer jobb is.

A part, ahová leterítette azurkék kendőjét, tiszta volt, és gondozott. Nem bérelt napernyős nyugágyat, pár órára amúgy is minnek. A vizet szerette, a víz érintését, látványát, hangját. Belegázolni a langyos tengerbe, érezni ahogy körbeöleli, simogatja, eggyé válni vele. Olykor az az érzése támadt, hogy a tenger sokkal sűrűbb, nem is vízszerű, inkább olaj a testén, fenntartja, lebegteti, játszik vele. Csendes napokon csak állt a sekélyesben, és bámult lefelé a fodrozódó homokra. Egy másik világot képzelt a tengerfenékre, fényeset és tisztát, ahol nincsenek élek, csak domborulatok. A napfény megtört a békésen hullámozó víztükrön, árnyékot vetett lent a mélyben, játszott, cikázott jobbra-balra, akár egy szatén ruha csillogása a női testen.

- Anyád gyönyörű volt. Ilyen nők nincsenek mifelénk, szerencséd, hogy rá hasonlítasz. Mindegy volt, mit vesz magára, mindenben királynő volt. A selyemruhától a férfiingig minden hozzá idomult, ő parancsolt még a viseletnek is. Amikor először megláttam egy szakadt neccharisnya volt a lábán, másoknak ócska nő, nekem az egyetlen asszony, akit szeretni tudnék.

Fatális találkozások, melyek megváltoztatják az élet menetét. Bolygók, tektonikus lemezek ütközése, viharok, melyeket a hideg és meleg légtömegek ádáz összecsapása okoz. Mennyi, mennyi elkerülhetetlen természeti jelenség az életben. A számtalan sors, melyekről nem írtak szalagcímekben, s melyek mégis tönkre mentek vagy éppenséggel megmenekültek csak azért, mert valakivel valamikor egy elrendelt pillanatban találkoztak.

Regina már egy hete lakott a lakásban, de semennyire se haladt a dolgokkal. Iván olykor felhívta, megkérdezte nincs-e valami elintéznivaló, amiben

segíthetne, s miután Regina nemleges választ adott, még hallgatott egy darabig, aztán csak annyit mondott:

– *Allora niente...*

A keresztanyja is hívta, ráadásul videóhívásban, kíváncsi volt a lakásra, ami zavarta Reginát, mert a berendezkedéssel nem jutott előrébb, a beszerzett dolgok ott álltak eredeti csomagolásukban. Nusi kivételesen elnéző volt, semmin ne aggódj, most csak pihenj, ráérsz még ezzel foglalkozni, adj magadnak időt, az is lehet, hogy még meggondolod magadat, és mégsem maradsz ott. Már hogy gondolná meg magát, egész életében erre vágyott, és most itt van, tessék, egy lakás az olasz tengerparton, persze, hogy berendezi és minden helyére kerül előbb vagy utóbb. Aztán utána jöhet az apja, elfoglalhatja megérdemelt helyét.

Nusi még pár percig mesélt valamit az otthoni hírekről, Reginát nem nagyon érdekelte, mégis illedelmesen végighallgatta, kívárta a megkerülhetetlen kérdést:

– Azon gondolkodtál már, hogy mihez kezdesz kint, ha ez az egész berendezkedési szakasz véget ér?

– Még nem.

– Jól van, majd kitalálsz. Ha bármire szükséged lenne, csak hívj.

Aznap a második ember ajánlotta fel a segítségét, ami elég furcsa volt számára, tekintettel, hogy világ életében önellátó volt, és támaszt soha senkitől nem várt, maga akart támasza lenni másoknak. Miért kezeli mindenki úgy, mint egy rokkantat? Nem a lábát vágta le, csak elköltözött egy másik országba.

A tengert nézte, próbálta kitalálni, mi van ott szemben a horizonton túl? Emlékei szerint Split meg a picike Vis sziget. Most balra fordult, ha átlátna a hegyeken, át a teljes Isztriai félszigeten, akkor meglátná Triesztet, tekintetével felsétálna a téren egyenesen a szökőkútig, ott megállna a szokott helyükön és várna Salvóra, amíg az oda nem ér.

Triesztben mindig Illy kávét ittak, először a férfi mesélt neki a magyar kávéfőző mesterről, aki feltalálta a világhírű olasz eszpresszót. Igaz is, gondolta most Regina, itt az alkalom, hogy megvegyem magamnak azt a méregdrága csillogó kávémasinát. Pár éve ígéretet tettem, hogy ha lesz egy igazi otthonom, család, kutya gyerekek, akkor majd veszek egy presszógépet, a konyha legszebb helyére teszem, és akárhányszor megnyomom rajta a gombot Illy Ferencre gondolok, aki Temesvárról indult a világhír felé.

Helyesen döntött, hogy nem ment hozzá Farkashoz, még akkor is, ha most egyedül fekszik a homokban, és nincs senkije.

Salvo lett a nagy szerelem, a végzetes útkereszteződés, ami után új pályát vett az élete. Csak később, mikor már mindennek vége lett, csak akkor próbálta megérteni, hogy mi vonzotta annyira őt ebben a férfiban. A pszichológus, akihez hébe-hóba eljárt, az mindenképp az anyjával látott párhuzamot.

– Nagyon gyakori, hogy a párválasztásban a korán elvesztett szülőt keresik a páciensek. Salvo is idegen, egzotikus, kiismerhetetlen, és ez tetszik önnek.

A nő mégis inkább az apját látta benne, egy intelligens férfit, aki ugyancsak szerelmese az olasz nyelvnek, noha ezúttal születése jogán. Az úriembert, aki igazi hölgyként kezelte, és akinek enyhén duzzadt szemhéjai azt a képzetet keltették, hogy álmatlan éjszakák hosszú sora van mögöttük. Ezek a szemhéjak fáradtan takarták el a kissé vizenyős kék szemeket, elhittették az ártatlan szemlélővel, hogy végtelen verssorok olvasásában merültek ki, ami az apja esetében igaz is volt, de Salvónál okuk megfejthetetlen titok maradt.

A férfi egyszerre volt határozott és mélabús, holott a kettő teljességgel kizárná egymást normális esetben. De nem itt, nem olasz földön, mert itt minden százszor, ezerszer felfokozottabb, mint a világ összes többi részén, s a megmagyarázhatatlan ellentétek évezredek múlta építkeznek, jól megférnek egymás mellett.

- Vannak elfelejtett városaink... - mondta Salvo.

- ...mint Ravenna...

- ...és Trieszt.

- És vannak örök városok, mint Róma...

- ...vagy Velence.

- Ki dönti el, hogy mi marad meg, és mi múlik el? Mi emberek, mi változtatjuk meg a világot. Csak mi vagyunk képesek az egyensúlyok áthelyezésére. A madarak, a halak, azok mindig ugyanazt az útvonalat követik. De mi emberek, mi képtelenek vagyunk kielégíteni olthatatlan vágyunkat a változás iránt, a kíváncsiságunk felülírja napról napra az életünket.

Regina ismerte ezt az érzést, az örök nyugtalanság érzését, a mindig úton levők fáradságát, de most, mióta Salvo belépett az életébe, most először akart valamit megragadni és el nem engedni. Róma akart lenni, az örök Róma, az egyetlen. Nem az első, nem a győztes, hanem az alfa és az ómega, a kezdet és a vég, a teljesség.

Azt akarta, hogy a férfi úgy szeresse, ahogy ő a másikat. Pont úgy, ahogy soha nem akart senkit szeretni, sőt, nem is hitte, hogy képes lenne rá.

Az évek során, ahogy újabb és újabb fiúk majd férfiak nevei merültek fel, egyre nőtt benne az aggodalom, a gyanú, hogy talán mégis vele van a baj, hiszen mindig csak megszerezni akart mindenkit, de senkit sem megtartani.

- Szirén vagy... - jegyezte meg Nusi.

Egy szirén, aki mélybe húzza a férfiakat, és nem ereszti őket egészen addig, amíg meg nem fulladnak az ölelésétől. Nem akart szirén lenni, nem akart bánítani, nem volt benne semmi számító vagy rafinált, egész egyszerűen nem találta a helyét senki mellett. Nem volt otthon.

Triesztben mesés virágboltok vannak, szeretett előttük álldogálni, bámulni a virágcsodákat, Salvo ilyenkor megajándékozta egy-egy szállal a legszebbek közül. Siessünk haza, tegyük vízbe, elhervad ebben a hőségben vagy megfagy a jeges szélben, elveri az eső, hiszen olyan, mintha dézsából öntenék.

Olykor utcai árusok tolakodtak a járókelők közé, legyezőt vagy éppen fakanalat kínáltak az embernek. Salvo papírpénzzel fizetett a csipke-csodáért, bőven hagyott borralalót az árusnak.

- Miért nem a fakanalat kapom? – tréfált a nő.
- Mert ez illik hozzád.
- Szóval nem tartasz jó háziasszonynak.
- Gyönyörűnek tartalak.

Regina rajongása másokra is kihatott. Az apja megbékélt Salvóval, sőt, titkon egyszer csak nagyon is helyénvalónak tartotta, hogy megismétlődjék a csoda, és jöjjön valaki a világ másik szegletéből, aki boldoggá teszi őket.

Egy idő után elhessegette a csalódás gondolatát, már nem traktálta Reginát figyelmeztetésekkel, s ennek okán helyre állt közöttük a régi rend, az élet szavak nélküli békessége. Megértette, hogy lánya életében eljött az a pillanat, amire minden ember vár. Nem fért kétség ahhoz, hogy Regina számára Salvo a nagy szerelem. Most már csak azért kellett imádkozni, hogy ez az érzés, amelyre az ember semmilyen körülmény között nem tud hatni, ez az érzés kölcsönös legyen, és beleilleszkedjék abba a nagy egyetemes tervbe, amit Isten rólunk, emberekről egyenként és összességében valahol megírt.

- Az Isten számára mi nem egy nagy hömpölygő massa vagyunk, nem átláthatatlan tömeg, akikre kollektíve tekint. Mindannyiunkat egyetlenné és megismételhetetlené teremtett. Emlékszel, arra tanítottalak, hogy a maga képmására formált, és úgy gyönyörködik bennünk, mint ahogy te szoktál a tükörbe nézni.

Regina értette is meg nem is, hogy Isten egyszerre olyan vadóc és fiatal, mint ő, ugyanakkor szelíd és öregedő, mint az apja. Mert ha a maga képmására teremtette az embert, akkor mindenféleképpen kell lennie egyszerre. Idővel megnyugodott abban, hogy miután a kaméleon képes ezerféle színt magára öltetni, úgy az Isten is vehet fel végtelen számú alakot, aminek megalkothatja tökéletes mását. Az alakváltás alkotóját nem kötik korlátok.

Azt remélte, hogy most, miután végleges otthonuknak választotta e földet, valamit mégis átmenthet Salvóból, az elveszett közös élet töredékét felépítheti akarattal, elszántsággal, még ha csonka-bonkán, még ha felemásan is, de megteheti.

Az apja is hasonlóképpen igyekezett szilánkokból összerakni a teljes egészet. Az amputált testrész, vagyis az anyja feladatait szétosztották egymás között, úgy-ahogy betöltötték az egykor volt funkciókat.

Élete veszteséglistáján régi-új pont volt az otthon. Joggal merült fel benne a kérdés, hiányozni fog-e, tud-e majd tartósan egy másik országban élni, s vajon ez az új élet meghozza-e a vágyott békességet számára.

Miután akkor régen, azon a nyárvégi vasárnapon felült a pesti gyorsra, soha nem szűnt meg küzdeni a honvággyal. Eleinte izgalmasan elrohantak a hetek, minden új volt, színes és varázslatos a nagyvárosban, mégis fellélegzett, mikor péntekenként hazaért. Jó volt arra gondolni, hogy csak öt napra megy el ismét és bármikor, de tényleg bármikor hazajöhet, ha kedve tartja. Nagyon sok év után értette meg, hogy pont ez a látszólagos szabadság csalta törbe, ez vezette

meg, ez hitette el vele, hogy semmi nem változott, ő még mindig az a falusi lány, aki a tornácos házban lakik.

Túl későn döbrent rá, hogy az ember nem tartozhat mindenhová, még ha egészen alaposan ki is ismeri magát a világ számtalan helyszínén. A hovatartozás az ennél több, az valami más, amit egyelőre nem sikerült szavakba öntenie.

- Életvitelszerűen ott tartózkodik? - kérdezték a hivatalnokok, mikor lakcímkártyáján feltüntették az állandó vagy éppenséggel ideiglenes lakcímét.

- Igen - válaszolta rá.

Kiszámolta, hogy ha az év ötvenkét hetének minden hétvégéjén hazautazik, az alig jelent száz napot. Három hónap az évből, egy negyedév, mindösszesen egyetlen évszak, ami összességében kijön. Ha mindezt kivetítette egy nagyobb időszakra, akkor igazán rémületes volt elképzelni, hogy tízből négy évet látja az apját és hatot elveszteget, holott az apja szemlátomást öregedett, és az öregedéssel arányosan nőtt az elszalasztott, eltékozolt álmainak száma. Regina úgy érezte, hogy az apja is és ő is vár valamire, aminek meg kell történnie, hogy az élet kárpótolja őket be nem teljesült vágyaikért, de részben egy idő után már nem tudta megfogalmazni, hogy melyiküknél milyen álom lenne az üdvözítő, másrészt azt, hogy nem vártak-e túl sokat.

Az első években ő semmi másra nem vágyott, minthogy véget érjen az egyetem, és hazaköltözzön. Nem hagylak el. Én nem hagylak el. Ez járt a fejében és el se képzelte, hogy az ideiglenes távollét, ami ráadásul jogos és igazolt távollét volt, az idővel egyre csak hosszabbodik, újabb és újabb ürügyeket talál, míg nem átlépi a bűvös első évtizedet.

Vasárnaponként templom után még mindig megálltak a barátokkal pár szót váltani, dicsérte az egyre cseperedő gyerekeket, gratulált az újonnan köttetett házasságokhoz, részvétet nyilvánított az elhunytak rokonainak.

- Ki ez a néni? - hallotta háta mögött a kislányt, akinek az anyukájával az imént beszélt.

- Falunkbéli.

- Falunkbéli? Sose láttam még a faluban - ellenkezett a gyerek.

Ez volt az egyik alkalom, amikor Regina feltette magának a kérdést, kicsoda ő tulajdonképpen, és mit akar?

Meddig tartozhatunk valahová, ahová már csak a szívünk húz, de nem kötnek a mindennapok? Mi ott olyankor az ember? Tösgyökeres vagy láto-gató?

A tenger most egyre nagyobb hullámokat vetett, feltámadt a keleti szél, megkezdődött a dagály, s a póznákon felhúzták a vörös zászlót. A fürdőzők értetlenkedtek, a vízi mentők keményen tartották magukat. Értsék meg, ez az önök érdeke, maradjanak a parton, míg el nem csitul a vihar. De hát nincs is vihar, miről beszél, alig ér térdig a hullám, ne nevetessen, nem azért jöttünk ide, hogy kánikulában nézzük a vizet.

Egyedül a helyiek nem akadékoskodtak, tudták, hogy úgy is hasztalan. A vihar az vihar, ki kell várni a végét, elmúlik, mint minden ezen a világon, és aztán a dolgok mennek tovább a megszokott rendben.

Miközben a strandtáskáját pakolta, Regina arra gondolt, hogy voltaképpen bármennyire is szeretne másst hinni, otthona is csak egy van az embernek, mégpedig az a hely, amiről egyszer csak azt érezzük, hogy egyetlen.

Sági Gyula: Waves serie 4., 2023 (42x59,5 cm, akril papíron). A Molnár Ani Galéria jóvoltából

